

2022 Yılı Tahkim Bülteni

Av. Melissa Balıkçı Sezen
Av. Tilbe Birengel
Av. Mehveş Erdem Kamiloğlu

Türkiye'deki Gelişmeler

Önemli Mahkeme Kararları

1. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu İflas Davasının Tahkime Elverişli Olmadığına Karar Verdi ^[1]

Hukuk Genel Kurulu, ana hatlarıyla aşağıdaki tespitlerde bulundu:

- Genel iflas yoluyla icra takibi, itirazın kaldırılması ve iflas talebi bir bütün olarak ele alınmalıdır.
- İflas davası kamu düzenine ilişkin sonuç doğuran ve tüm alacaklıları ilgilendiren bir davadır.
- Türk mahkemelerinde dava açan davacının alacağına kavuşmak amacıyla dava yolunu seçtiği bir durumda tahkim anlaşmasının öne sürülmesi iyi niyetli değildir.
- Yargılamaların en kısa sürede ve usul ekonomisi gözetilerek sonuçlandırılması usul hukukunun temel prensibidir. İflas davaları basit usule tabi olup davanın ticaret mahkemesi tarafından incelenip karara bağlanması gerekir.
- Hak arama özgürlüğünü kısıtlayacak

şekilde tahkim anlaşmasının varlığı nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi yerinde değildir.

2. Yargıtay Aynı Uyuşmazlık Hakkında Verilen Çelişkili Hakem Kararlarının Kamu Düzenine Aykırı Olduğuna Karar Verdi ^[2]

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi kararında aşağıdaki tespitlerde bulundu:

- Tahkim yargılamasında tarafların ortak talebi söz konusu olmadıkça tahkim dosyalarının birleştirilmesi tahkim yargılamasının özülle bağdaşmaz.
- Bekleme kararı verilmesi ikinci dosyaya bakan hakemin takdirindedir.
- Esasa girme yasağı nedeniyle hakem kararının içeriği değerlendirilemez.
- Hukuk düzeninde çelişkili kararlar hukuk güvenliğine zarar verebilir ve kamu düzenine aykırılık yaratabilir.
- İkinci tahkim dosyasında, ilk dosyada verilen kararın ve buna bağlı maddi vakıaların kesinleşip kesinleşmediği

Karara ilişkin ayrıntılı bilgi için:

Tahkim Anlaşmasının Varlığına Rağmen Genel İflas Yoluyla Takip Yapılabilmesine İlişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı

Av. Duygu Öner Ayçiçek, Haziran 2022

araştırılmalı ve bu tespitlerin uyuşmazlığa etkisi ile kesin hüküm etkisi değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme yapılmadan karar verildiğinden hakem kararının iptal edilmesi gerekir.

3. Yargıtay Tahkim Anlaşmasının Geçersizliğinin İleri Sürülmesini Hakkın Kötüye Kullanılması Olarak Kabul Etti ^[3]

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Bölge Adliye Mahkemesi'nin aşağıdaki tespitlerini onadı:

- Davacı'nın bir yandan Davalı'nın sözleşmeye aykırı hareket ettiğini iddia ederek Davalı'dan talepte bulunması diğer yandan ise; aynı sözleşmede imzasının bulunmadığını ve Davalı tarafından sözleşmenin ihlali nedeniyle sözleşmenin kadük hale geldiğini iddia etmesi hakkın kötüye kullanılması çerçevesinde dürüstlük kuralı ile bağdaşmaz.
- Taraflar arasındaki ticari ilişki, sözleşme tarihinden sonra da devam etmiştir. Davacı davaya kadar sözleşmenin geçersizliğine ilişkin bir dava veya itiraz hakkı kullanmamıştır. Davacı basiretli davranma yükümlülüğü altındadır, dürüstlük kuralı çerçevesinde Davacı'nın sözleşmeye icazet

verdiği tespit edilmiş tahkim itirazı yönünden davanın usulden reddedilmesi yerindedir.

Mevzuata ve Tahkim Kurallarına İlişkin Önemli Gelişmeler

1. İstanbul Tahkim Merkezi ("ISTAC") Masraflar ve Ücretler Tarifesi Hakkında Kuralları'nı Güncelledi

21.03.2022 tarihli ISTAC yönetim kurulu kararıyla yargılama giderleri üç hakemli davalar da dahil olmak üzere yerel mahkeme giderlerinden daha az veya eşit olacak şekilde belirlendi. Talep miktarı 1.000.000 TL'den düşük davalar bakımından indirimle gidildi. Seri Tahkim'in uygulama alanını genişletmek amacıyla öngörülen uyuşmazlık değeri üst sınırı, 300.000 TL'den 1.000.0000 TL'ye çıkarıldı.

2. İcra Edilebilirlik Şerhinin UYAP Üzerinden Talep Edilmesi İmkânı Getirildi

Ekim 2022'de ISTAC, Adalet Bakanlığına yapılan başvuru üzerine 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu'nun 15'inci maddesinin B fıkrası kapsamında alınması gereken icra edilebilirlik şerhinin artık UYAP üzerinden talep edilebileceğini duyurdu.

Dünya'daki Gelişmeler

Önemli Mahkeme ve Hakem Kararları

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("AİHM") Kararları

■ BTS Holding v. Slovakya Kararı

AİHM, 30.06.2022 tarihli BTS Holding v. Slovakia kararında ^[4], Milletlerarası Ticaret Odası ("ICC") tahkimi sonucunda Slovak Ulusal Mülkiyet Fonu aleyhine verilen hakem kararının tenfizinin, Slovakya mahkemeleri tarafından keyfi olarak ve New York Sözleşmesi'ne aykırı şekilde reddedilmesinin Slovakya'nın mülkiyet hakkını ihlal ettiğine karar verdi.

■ Xavier Lucas v. Fransa Kararı

AİHM, 09.06.2022 tarihli Xavier Lucas v. France kararında ^[5], Fransız Temyiz Mahkemesince elektronik başvurunun fiili zorluğu ve başvurucunun karşılaştığı engeller gözetilmeksizin, fiziki başvurunun reddedilmesini aşırı şekilci bir yorum olarak değerlendirdi. Usul kurallarına uygunluk ile başvurucunun özellikle mahkemeye erişim ve hukuki dinlenme hakkı arasındaki dengenin başvuru aleyhine bozulduğuna ve dolayısıyla başvurucunun adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verdi.

Yatırım Tahkimi Kararları

■ Devletlerarası Müzakere Koşulunun İhlalinden Doğan Yetki İtirazına İlişkin Karar

Hakem heyeti, Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Merkezi ("ICSID") nezdinde görülen Nasib Hasanov v. Georgia uyuşmazlığında verdiği 19.04.2022 tarihli kararında Davalı Gürcistan'ın devletlerarası müzakere koşulunun ihlaline dayandırdığı yetki itirazını değerlendirdi.

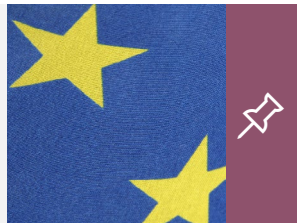
Davalı Gürcistan, Azerbaycan-Gürcistan İki Taraflı Yatırım Anlaşması ("BIT") uyarınca, yatırımcı-devlet uyuşmazlığı tahkime götürülmeden önce uyuşmazlığın çözümü amacıyla BIT'e taraf iki devlet arasında müzakerelerin yürütülmesi gerektiğini; somut uyuşmazlıkta söz konusu müzakere koşulu sağlanmadığı için Hakem Heyetinin yetkisiz olduğunu ileri sürdü.

Davacı ise kaynak devlet Azerbaycan'ın yetkili makamlarının Gürcistan ile yazılı olarak iletişime geçtiğini ancak bu müzakere girişiminden sonuç alamadıklarını iddia etti.

Hakem Heyeti; BIT'de müzakere usulüne ilişkin detaylara yer verilmediği, taleplerin

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi için:

Avrupa Mahkemelerinin AB-İçi Yatırım Tahkimine Dair Çelişkili Kararları
Av. Tilbe Birengel, Mayıs 2022

Azerbaycan tarafından Gürcistan'a yazılı şekilde iletilmesinin asgari müzakere gereklerini yerine getirdiğinden bahisle Gürcistan'ın yetki itirazını reddetti.

AB-içi Yetki İtirazına İlişkin Yatırım Uyuşmazlıkları ^[7]

■ Paris İstinaf Mahkemesi Kararı ^[8]

04.03.2020 tarihli Strabag and Others v. Poland (ICSID) tahkim yargılaması sonucunda Polonya tarafından iptal istemiyle Paris İstinaf Mahkemesi'ne taşınan kararda Mahkeme ^[9], Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın 2018 yılında verdiği, Avrupa Birliği ("AB")-içi yatırım uyuşmazlıklarında tahkime gidilmesinin AB hukukuna aykırı olduğunu ortaya koyan Achmea ^[10] kararında belirlenen esasları kabul ederek hakem kararını iptal etti.

■ Stockholm Ticaret Odası ("SCC") Tahkim Yargılamasında Hakem Heyeti'nin İspanya'nın AB-içi Yetki İtirazına İlişkin Kararı

16.06.2022 tarihli Green Power Partners K/S and SCE Solar Don Benito APS v. Spain (SCC) kararı ^[11], bir hakem heyetinin AB-içi yetki itirazı olarak adlandırılan ve uyuşmazlığın iki tarafının da AB üyesi olması halinde tahkime gidilmesinin

AB hukukuna aykırı olduğu görüşüne dayanan itirazı kabul ettiği ilk karar oldu; İspanya'nın itirazı kabul edildi.

■ ICSID Tahkim Yargılamasında Hakem Heyeti'nin AB-içi Yetki İtirazına İlişkin Kararı Hakkında Verilen Berlin Bölge Yüksek Mahkemesi Kararı

18.01.2022 tarihli Mainstream Renewable Power and others v. Germany (ICSID) tahkim yargılamasında Hakem Heyeti, Almanya'nın Achmea ve Komstroy kararları ışığında ileri sürdüğü, AB-içi yatırım uyuşmazlıklarında tahkim yargılamasının AB hukukuna aykırı olduğu iddiasını reddetti. ^[12]

Almanya, anılan uyuşmazlığın AB-içi niteliği gereği tahkime elverişli olmadığına tespiti talebiyle Berlin mahkemelerine başvurdu. Berlin Bölge Yüksek Mahkemesi; Avrupa Birliği Adalet Divanı ("ABAD") kararlarının Almanya'nın taraf olduğu ICSID gibi uluslararası anlaşmalar kapsamında tabi olunan uluslararası hukuk sisteminde bağlayıcı etkisi olmadığını, hatta bu sistemin ulusal mahkeme kararlarından da bağımsız olduğuna karar verdi ve Almanya'nın talebini reddetti. ^[13]

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi için:

Achmea Kararının Yatırım Tahkimine Etkisi
Av. Tilbe Birengel, Ekim 2018

Tahkim Kurum ve Kurallarına İlişkin Önemli Gelişmeler

18 Şubat 2022

ICC Adil, Etkili ve Verimli Uluslararası Tahkim Süreçleri İçin Teknolojiden Yararlanma Raporu'nu Yayımladı

ICC Tahkim ve Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Komisyonu; Adil, Etkili ve Verimli Uluslararası Tahkim Süreçleri için Teknolojiden Yararlanma Raporu'nu ^[14] ("Rapor") 18.02.2022 tarihinde yayımladı.

Rapor'da tahkimde yaygın olarak kullanılan teknolojiler, faydalı usul uygulamaları, kaçınılması gereken unsurlar, tahkimin verimlileştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla yararlanılabilecek teknolojik yöntem ve araçlar değerlendirildi.

21 Mart 2022

Dubai Uluslararası Tahkim Merkezi ("DIAC") Tahkim Kuralları Yürürlüğe Girdi

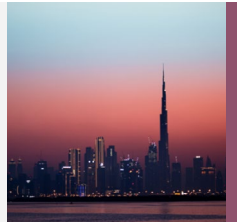
DIAC, 25.02.2022 tarihinde 2007 Tahkim Kuralları'nı ^[15] ("Kurallar") değiştirdi.

Kurallar ile getirilen değişiklikler genel olarak belgelerin elektronik olarak sunulması, tahkim yeri, hakem heyetinin yetkisi, hakemlerin seçimi, davaya katılma, davaların birleştirilmesi, hukuki temsilcilerin değiştirilmesi, seri yargılama, acil durum hakemi, üçüncü kişi finansmanı ve masraflara ilişkin olarak getirildi.

Kurallara ilişkin ayrıntılı bilgi için:

2022 DIAC Tahkim Kuralları
Av. Mehveş Erdem Kamiloğlu, Mayıs 2022

21 Nisan 2022

Kırgızistan ICSID Konvansiyonu'nu Onayladı

1 Mayıs 2022

Güney Çin Uluslararası Tahkim Merkezi (SCIAHK)
Tahkim Kuralları Yürürlüğe Girdi

4 Mayıs 2022

Türkmenistan Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve
Tenfizi Hakkında New York Sözleşmesi'ne Taraf Oldu

1 Haziran 2022

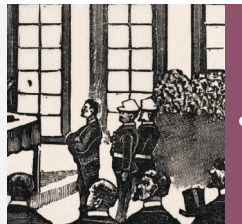
Milletlerarası Tahkimde Fiziki Duruşma Hakkına
İlişkin Milletlerarası Ticari Tahkim Konseyi ("ICCA")
Genel Raporu Yayınlandı

Covid-19 salgını nedeniyle birçok tahkim duruşması çevrimiçi olarak gerçekleştirilirken, tahkim kurumlarının kurallarının birçoğu duruşmaların çevrimiçi yapılmasına izin verdi. Ancak yine de çevrimiçi duruşmalara ilişkin birçok hukuki soru ortaya çıktı. Bu doğrultuda ICCA, 4 Eylül 2020 tarihinde milletlerarası tahkimde fiziki duruşma hakkının mevcut olup olmadığına ilişkin bir araştırma projesi başlattı. Proje sonucunda, 19.05.2022 tarihinde New York Sözleşmesi'ne taraf olan 78 ülkeden alınan yanıtları, hakem ve taraf değerlendirmelerini içeren bir Genel Rapor ^[16] yayımlandı.

Rapora ilişkin ayrıntılı bilgilendirme için:

Milletlerarası Tahkimde Fiziki Duruşma
Hakkına İlişkin ICCA Genel Raporu
Av. Melissa Balıkcı Sezen, Mayıs 2022

24 Haziran 2022

Enerji Şartı Anlaşması ("ECT")'nin Güncel İhtiyaçlara Göre Yenilenmesine İlişkin Müzakereler Tamamlandı

ECT uzun süredir fosil yakıt sektöründe faaliyet gösteren yatırımcıları karbon emisyonunu azaltmayı hedefleyen devletlerin çevreci düzenlemelerine karşı korumasıyla eleştiriliyordu. Yakın zamanda İspanya, Almanya, Hollanda, Lüksemburg, Polonya ve Slovenya gibi ülkelerin ECT'den çekilme planlarını açıklamasıyla anlaşmanın güncel ihtiyaçlara göre yenilenmesine yönünde müzakereler hızlandı.

Nisan 2023'te taraf devletlerin onayına sunulması beklenen yeni ECT metni Haziran 2022'de tamamlandı. Bu esnada Avrupa Parlamentosu AB'yi ECT'den çekilmeye çağırdı.

1 Temmuz 2022

Vancouver Uluslararası Tahkim Merkezi'nin Yeni Uluslararası Ticari Tahkim Usul Kuralları Yürürlüğe Girdi

1 Temmuz 2022

Yenilenen ICSID Kuralları Yürürlüğe Girdi

ICSID, 5 yıllık çalışma sürecinin sonunda 2022 ICSID Kuralları ve Düzenlemeleri'ni ^[17] ("Kurallar") 21.03.2022 tarihinde onayladı ve Kurallar 01.07.2022 tarihinde yürürlüğe girdi. 22.07.2022 tarihinde ise Kurallar'ın uygulamasını açıklamak amacıyla Kurallara İlişkin Rehber'i yayınladı.

Kurallar ile getirilen değişiklikler ile genel olarak ekonomik büyüme için yabancı yatırımı kolaylaştırma, ICSID yargılamalarının erişilebilirliğinin, zaman, gider ve çevresel verimliliğinin artırılması, şeffaflığın ve ifşa usullerinin geliştirilmesi hedeflendi.

12 Temmuz 2022

Afrika Tahkim Akademisi Afrika Devletleri için Model İki Taraflı Yatırım Anlaşması'nı Yayımladı

14 Temmuz 2022

Angola ICSID Konvansiyonu'nu İmzaladı

21 Temmuz 2022

Lahey Havacılık Tahkim Mahkemesi Faaliyete Başladı

25 Temmuz 2022

Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıklarında Hakemler İçin Davranış Kuralları'nın Dördüncü Taslağı Yayımlandı

ICSID ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun ("UNCITRAL") iş birliği ile oluşturulan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıklarında Hakemler için Davranış Kuralları'nın ("Kurallar") dördüncü taslağı ^[18] 25.07.2022 tarihinde yayımlandı.

Kurallar, hakemlerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile yargılamaların dürüstlük, adalet, etkinlik ve nezaketle yürütülmesine ilişkin uygulanabilir kural ve ilkeler sağlamayı hedefliyor.

Kaynakça

1. Yargıtay HGK, E. 2019/574, K. 2021/1710, 21.12.2021; Karara dair daha detaylı bir inceleme için bkz. Öner Ayçiçek, Duygu: “Tahkim Anlaşmasının Varlığına Rağmen Genel İflas Yoluyla Takip Yapılabilmesine İlişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı”, Erdem & Erdem Hukuk Postası, Haziran 2022, <https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/tahkim-anlasmasinin-varligina-ragmen-genel-iflas-yoluyla-takip-yapilabilmesine-iliskin-yargitay-hukuk-genel-kurulu-karari>.
2. Yargıtay 11. HD, E. 2022/2105, K. 2022/4906, 15.06.2022.
3. Yargıtay 11. HD, E. 2020/6632, K. 2022/585, 25.01.2022.
4. BTS Holding, A.S. v. Slovakia, European Court of Human Rights Application No: 55617/17.
5. Xavier Lucas v. France, European Court of Human Rights Application No: 15567/20.
6. Nasib Hasanov v. Georgia, ICSID Case No. ARB/20/44.
7. Avrupa mahkemelerinin AB-İçi yatırım tahkimine dair kararlarının detaylı bir değerlendirmesi için bkz. Birengel Tilbe: “Avrupa Mahkemelerinin AB-İçi Yatırım Tahkimine Dair Çelişkili Kararları”, Erdem & Erdem Hukuk Postası, Mayıs 2022, <https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/avrupa-mahkemelerinin-ab-ici-yatirim-tahkimine-dair-celiskili-kararlari>.
8. Strabag SE and others v. Poland, ICSID Case No: ADHOC/15/1.
9. Polonya v. Strabag, Raifessen, Syrena Immobilien İptal Davası Paris İstinaf Mahkemesi Kararı No. 48/2022.
10. ABAD Kararı, 06.03.2018, Case C-284/16, Slowakische Republik (Slovak Republic) v Achmea BV, C-284/16, ECLI:EU:C:2018:158, 06.03.2018.; Kararın yatırım tahkimine etkisine ilişkin bir inceleme için bkz. Birengel, Tilbe, “Achmea Kararının Yatırım Tahkimine Etkisi”, Erdem & Erdem Hukuk Postası, Ekim 2018, <https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/achmea-kararinin-yatirim-tahkimine-etkisi>.

11. Green Power Partners K/S and SCE Solar Don Benito APS v. Spain, SCC Case No: 2016/135.
12. Mainstream Renewable Power Ltd and others v. Germany, ICSID Case No. ARB/21/26.
13. Fisher, Toby: German Court Refuses to Block Intra-EU Claim, Global Arbitration Review, 26.05.2022.
14. Erişim için: <https://iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2022/02/icc-arbitration-and-adr-commission-report-on-leveraging-technology-for-fair-effective-and-efficient-international-arbitration-proceedings.pdf>
15. Erişim için: <http://www.diac.ae/ideas/resource/Rules2022.pdf>; 2022 DIAC Tahkim Kuralları'na ilişkin detaylı bilgi için bkz. Erdem Kamiloğlu, Mehveş: "2022 DIAC Tahkim Kuralları", Erdem & Erdem Hukuk Postası, Mayıs 2022, <https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/2022-diac-tahkim-kurallari>.
16. Erişim için: https://cdn.arbitration-icca.org/s3fs-public/document/media_document/ICCA-Reports-no.%2010_Right-to-a-Physical-Hearing7%20Nov2022.pdf; Rapora ilişkin kapsamlı bir bilgilendirme için bkz. Balıkçı Sezen, Melissa: "Milletlerarası Tahkimde Fiziki Duruşma Hakkına İlişkin ICCA Genel Raporu", Erdem & Erdem Hukuk Postası, Mayıs 2022, <https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/milletlerarasi-tahkimde-fiziki-durusma-hakkina-iliskin-icca-genel-raporu>.
17. Erişim için: <https://icsid.worldbank.org/resources/rules-amendments>
18. Erişim için: https://icsid.worldbank.org/sites/default/files/CoC_V4_ENG.pdf

İlgili Kişiler

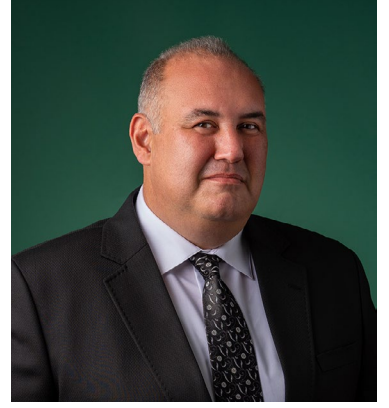
Prof. Dr. H. Ercüment Erdem
Kurucu ve Kıdemli Ortak

ercument@erdem-erdem.av.tr

Piraye Erdem
Kurucu ve Yönetici Ortak

piraye@erdem-erdem.av.tr

Süleyman Sevinç
Ortak ve Davalı İşler Lideri

suleymansevinc@erdem-erdem.av.tr

Melissa Balıkcı Sezen
Kıdemli Avukat

melissabalikci@erdem-erdem.av.tr

Tilbe Birengel
Kıdemli Avukat

tilbebirengel@erdem-erdem.av.tr

Mehveş Erdem Kamiloğlu
Kıdemli Avukat

mehveserdem@erdem-erdem.av.tr

Duygu Öner Ayçiçek
Kıdemli Avukat

duyguoner@erdem-erdem.av.tr

İSTANBUL

Ferko Signature, Büyükdere Caddesi, No.175
Kat. 3, 34394 Esentepe - Şişli, İstanbul

+90 212 291 73 83
+90 212 291 73 82

istanbul@erdem-erdem.av.tr

İZMİR

1476 Sokak, No. 2, D. 27, Aksoy Plaza
Alsancak, İzmir

+90 232 464 66 76
+90 232 466 01 21

izmir@erdem-erdem.com